

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. +370 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ UŽ PRAMONINĖS NUOSAVYBĖS OBJEKTŲ REGISTRAVIMĄ ĮSTATYMO NR. IX-352 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija teikia Lietuvos Respublikos mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymo Nr. IX-352 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Įstatymo projektas įtrauktas į Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programą¹.

Įstatymo projektas patikslintas, atsižvelgiant į 2026 m. birželio 2 d. tarpinstitucinio pasitarimo rezultatus, pagal Konkurencijos tarybos išvadą ir pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje pateiktas pastabas.

Įstatymo projektas parengtas, siekiant peržiūrėti ir aktualizuoti mokesčių, susijusių su patentų ir papildomos apsaugos liudijimų išdavimu bei puslaidininkinių gaminių topografijų registravimu, dydžius, suvienodinant mokesčių už vienodus procedūrinius veiksmus, atliekamus Valstybiniame patentų biure, dydžius (apeliacijų padavimą, duomenų pakeitimus paraiškoje arba atitinkamame registre) bei atsisakant mokesčių už kai kuriuos formalius dokumentų išdavimo veiksmus (patento paraiškos patvirtintos kopijos išdavimą, išrašo iš Lietuvos Respublikos patentų registro išdavimą).

Taip pat Įstatymo projektu siekiama numatyti patentavimo skatinimo priemones Lietuvos subjektams, stiprinti verslo ir mokslo bendradarbiavimą, didinti intelektinės nuosavybės sistemos prieinamumą tikslinėms pareiškėjų grupėms, nustatant tikslines mokesčių lengvatas mokslo ir studijų institucijoms, vidutinėms, mažoms ir labai mažoms įmonėms, taip pat pareiškėjams, pateikusiems prašymą atlikti patentą paraiškos naujumo paiešką Europos patentų tarnyboje (t. y. „stipriems“ patentams).

Be to, Įstatymo projektu siekiama sudaryti sąlygas pakeisti Valstybinio patentų biuro pavadinimą, kadangi jis nebeatspindi pasikeitusių (išplėstų) šios įstaigos funkcijų, kompetencijų ir veiklų – įstaigos veikla apima ne tik išradimų patentus, bet ir prekių ženklus, dizainą bei kai kurias kitas intelektinės nuosavybės teises (pavyzdžiui, amatininkų ir pramonės gaminių geografinės nuorodas), taip pat visuomenės švietimą (informavimą) visais intelektinės nuosavybės apsaugos klausimais. Numatomas naujas įstaigos pavadinimas – Lietuvos intelektinės nuosavybės tarnyba –

¹ Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programa patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2026 m. kovo 19 d. nutarimu Nr. XV-770.

tiksliau atspindėtų jos platesnę kompetenciją, šiuolaikinį vaidmenį valstybės inovacijų ekosistemoje ir atitiktų tarptautinę praktiką.

Kadangi nuo 2012 m. reikšmingai pasikeitė ekonominė situacija Lietuvoje, įvertinus infliacijos lygio pokyčius ir kitų Europos valstybių taikomus patentų išdavimo mokesčių dydžius, taip pat įvertinus Įstatymo projekte numatomas papildomas lengvatas, siekiant subalansuoti įplaukų į valstybės biudžetą lygmenį, siūloma padidinti metų mokesčius už patentų galiojimą, ypač nuo 11-ųjų iki 20-ųjų patento galiojimo metų, kai rinkoje naudojami patentuoti išradimai suteikia patentų savininkams didžiausią ekonominę naudą. Taip pat siūloma padidinti metų mokesčius už papildomas apsaugos liudijimus, kurie išduodami medicinos produktų, kurių veiklioji medžiaga yra patentuota kaip išradimas, gamintojams (farmacijos įmonėms) ir augalų apsaugos priemonių gamintojams. Papildomos apsaugos liudijimai pratęsia iki 5 metų išimtinių teisių galiojimą po atitinkamų patentų galiojimo pasibaigimo. Mokesčiai didinami, atsižvelgiant į kitų Europos valstybių taikomus mokesčių dydžius ir į papildomos apsaugos liudijimų ribojantį poveikį kitiems rinkos dalyviams.

Įstatymo projekto tikslai, priemonės ir numatomas poveikis nurodomi kartu su Įstatymų projektu pateiktame aiškinamajame rašte.

Įstatymui įgyvendinti papildomų valstybės lėšų nereikės. Preliminariais skaičiavimais, priėmus Įstatymą, kiekvienais metais į valstybės biudžetą būtų sumokama apie 1,5 mln. eurų daugiau mokesčių, tačiau iš jų apie 730 tūkst. eurų būtų grąžinama Europos patentų organizacijai pagal Europos patentų konvenciją² (už Lietuvoje galiojančius Europos patentus).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, Įstatymo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Įstatymo projektas atitinka Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“. Įstatymo projekte numatytais tikslinėmis mokesčių lengvatomis mokslo ir studijų institucijoms, paduodančioms paraišką kartu su vidutinėmis, mažomis ir labai mažomis įmonėmis, tiesiogiai prisidedama prie Vyriausybės programos 78 punkto „Skatinsime verslo ir mokslo bendradarbiavimą, prioritetą skirdami mokslinių tyrimų komercializavimo pajėgumams didinti“ įgyvendinimo. Įstatymo projektu taip pat siekiama prisidėti prie 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, tikslo „Pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą“ uždavinio „Skatinti intelektinės nuosavybės kūrimą ir naudojimą“ bei jame įtvirtinto rodiklio dėl patentinių paraiškų pagal Europos patentų konvenciją skaičiaus didinimo įgyvendinimo.

Įstatymo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos įstatymo, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte nėra apibrėžta naujų sąvokų.

² 1973 m. spalio 5 d. Europos patentų išdavimo konvencija (Europos patentų konvencija).

Įstatymo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemyje.

Įstatymo projektą parengė Teisingumo ministerijos Teisėkūros politikos grupė (vadovė Jolita Šlikienė, tel. +370 614 67611, el. p. jolita.slikiene@tm.lt, tiesioginis rengėjas – vyr. patarėjas Algis Baležentis, tel. +370 671 85603, el. p. algis.balezentis@tm.lt, koordinatorė – vyriausioji patarėja Asta Godienė, tel. +370 602 56587, el. p. asta.godiene@tm.lt).

Įstatymo projektas suderintas be pastabų su Ekonomikos ir inovacijų ministerija (atsakymas pateiktas darbo tvarka), Finansų ministerija ir Kultūros ministerija, Valstybiniu patentų biuru, Lietuvos advokatūra (atsakymas pateiktas darbo tvarka). Į Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktas tikslinamojo pobūdžio pastabas ir pasiūlymus buvo atsižvelgta. Į Konkurencijos tarybos pasiūlymą, susijusį su mokesčių lengvatų atitiktimi valstybės pagalbos teikimo taisyklėms, atsižvelgta. Patentinių patikėtinių instituto pateiktos pastabos buvo įvertintos (atsižvelgta iš dalies) ir suderintos darbo tvarka. Įstatymo projektas taip pat buvo pateiktas universitetų ir asocijuotų verslo organizacijų išvadoms gauti. Gautos teigiamos Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ir Vilniaus universiteto Teisės fakulteto išvados (palaikomi Įstatymo projekto tikslai ir priemonės). Asocijuotos verslo organizacijos pastabų dėl Įstatymo projekto nepateikė.

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas, 7 lapai.
2. Projekto lyginamasis variantas, 9 lapai.
3. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 7 lapai.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.

Teisingumo ministrė

Rita Tamašunienė